

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie wydawane jest na podstawie art. 37 ust. 8 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1135), zwanej dalej „ustawą uzdrowiskową”. Zgodnie z upoważnieniem ustawowym zawartym w art. 37 ust. 8 ustawy uzdrowiskowej minister właściwy do spraw zdrowia określi – w drodze rozporządzenia – szczegółowe wymagania, jakie powinna spełniać jednostka uprawniona przez ministra właściwego do spraw zdrowia do potwierdzania właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu, uwzględniając w szczególności konieczność sprecyzowania wymagań, o których mowa w art. 37 ust. 3 ustawy uzdrowiskowej, tj. wymagań w zakresie sprzętu umożliwiającego przeprowadzenie badań niezbędnych do ustalenia właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu, wykwalifikowanej kadry naukowej dającej rękojmię właściwej oceny wyników badań oraz odpowiedniej do przeprowadzania badań bazy lokalowej, a także wskazania nauki.

Obowiązujące rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 listopada 2006 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakie powinna spełniać jednostka uprawniona do wydawania świadectw potwierdzających właściwości lecznicze naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu (Dz. U. poz. 1708) wymaga określenia dziedzin nauki, w których kierownicy oraz personel w jednostkach uprawnionych przez ministra właściwego do spraw zdrowia do wydawania świadectw potwierdzających właściwości lecznicze naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości leczniczych klimatu – powinni posiadać odpowiednio stosowny stopień naukowy bądź wykształcenie.

Obecnie kierownikiem takiej jednostki uprawnionej może być wyłącznie osoba, która posiada co najmniej stopień naukowy doktora w takich dziedzinach, jak: geografia, chemia, farmacja lub medycyna, a osoba zatrudniona w takiej jednostce musi posiadać kwalifikacje zawodowe odpowiadające zakresowi zadań, jakie realizuje na danym stanowisku pracy, a także posiadać wykształcenie w przywołanych powyżej dziedzinach.

Potrzeba nowelizacji ww. rozporządzenia Ministra Zdrowia w zakresie modyfikacji dyscyplin naukowych, w których kierownik jednostki uprawnionej oraz personel w niej

zatrudniony posiada wykształcenie po ukończeniu studiów – odpowiednio trzeciego stopnia bądź drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, wynika z:

- 1) konieczności wprowadzenia do rozporządzenia obowiązujących nazwy dziedzin (dyscyplin) nauk, które zostały sklasyfikowane na mocy przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscypliny naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 211),
- 2) dostosowania i poszerzenia katalogu dyscyplin naukowych, w których kierownik jednostki uprawnionej oraz osoba zatrudniona powinni posiadać odpowiednio: stopień naukowy bądź wykształcenie, tak aby odpowiadały one rzeczywistym potrzebom oraz zakresowi (przedmiotowi) głównej działalności takiego podmiotu.

Aktualnie jednostkami uprawnionymi, na mocy decyzji Ministra Zdrowia, które posiadają prawo prowadzenia badań i wydawania świadectw są:

- 1) Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH – Państwowy Instytut Badawczy;
- 2) Eurofins Ośrodek Badań i Kontroli Środowiska Sp. z o.o.;
- 3) Główny Instytut Górnictwa – Państwowy Instytut Badawczy;
- 4) Politechnika Wrocławska;
- 5) Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania Polska Akademia Nauk;
- 6) Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy.

Wskazać należy, że ww. jednostki to podmioty, których działalność związana z wydawaniem dla gmin uzdrowiskowych świadectw potwierdzających właściwości lecznicze naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu, jest poboczną względem tych zadań, do realizacji których są powołane. Są to zadania z dużo szerszego i różnorodnego zakresu, niż tylko prowadzenie badań gazów leczniczych oraz kopalin leczniczych (wód leczniczych i peloidów), czy też klimatu. Dla przykładu można wskazać kilka zadań, które z uwagi na profil danej jednostki stanowią jej podstawową działalność: zabezpieczenia ludności przed chorobami zakaźnymi, analizy ekonomiczne i systemowe w ochronie zdrowia, badania farmaceutyków, badania środków ochrony roślin, badania kosmetyków, monitorowanie sejsmiczności indukowanej, prowadzenie bazy terenów o potencjalnym zagrożeniu zapadliskowym oraz o obszarach zalewisk i podtopień, monitoring skażeń promieniotwórczych w atmosferze, prowadzenie badań w dziedzinie geografii społeczno-ekonomicznej, geografii fizycznej i przestrzennego zagospodarowania w Rzeczypospolitej Polskiej czy też prowadzenie pomiarów, obserwacji oraz prac naukowo-

badawczych w dziedzinach meteorologii, hydrologii, klimatologii, jakości zasobów wodnych, oceanologii oraz gospodarki i inżynierii wodnej.

Stąd – celem wyeliminowania ograniczania kręgu osób, które pełnią lub mogłyby pełnić funkcję kierownika jednostki albo być pracownikiem takiego podmiotu, wyłącznie ze względu na posiadane tytuły naukowe i wykształcenie ze ściśle określonych (w rozporządzeniu) dziedzin nauki – zasadnym jest wprowadzenie szerszego katalogu dyscyplin nauki tak, aby stanowiska kierownika czy personelu takiej jednostki były obsadzane przez osoby, które posiadają wykształcenie także w innych dziedzinach nauki, niż wyłącznie tych, które określa obowiązujące rozporządzenie. Takie rozwiązanie będzie odpowiadało rzeczywistym potrzebom tych jednostek w obszarze zatrudnienia (szersze kwalifikacje), a dodatkowo wykonywanie zawodu w jednostce przez lekarza będzie wpływało na rzetelność realizacji zadania polegającego na wydawaniu dla gmin uzdrowiskowych świadectw potwierdzających właściwości lecznicze naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu z uwzględnieniem oddziaływania tychże surowców i klimatu na organizm ludzki.

Projekt aktualizuje nazwy dziedzin nauk i dyscyplin naukowych – zgodnie z klasyfikacją zawartą w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscypliny naukowych oraz dyscyplin artystycznych oraz poszerza katalog dyscyplin nauk o następujące dyscypliny: architektura i urbanistyka, inżynieria biomedyczna, inżynieria chemiczna, inżynieria lądowa, geodezja i transport, inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka, technologia żywności i żywienia, nauki biologiczne, nauki chemiczne, nauki fizyczne, nauki farmaceutyczne, nauki medyczne, nauki o zdrowiu, ekonomia i finanse, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, nauki prawne, nauki o Ziemi i środowisku, z których to dyscyplin będą wymagane kwalifikacje i wykształcenie kierownika oraz personelu jednostki uprawnionej. Przy czym, w przypadku personelu zatrudnianego w jednostce uprawnionej wprowadzono obligatoryjny wymóg, aby – obok osób posiadających wykształcenie w powyżej wskazanych dyscyplinach – zatrudnić osobę z wykształceniem lekarskim.

Przyjęcie takiego rozwiązania pozwoli na pozostawienie tych dyscyplin nauki, które obowiązują, tj. geografia, chemia, farmacja oraz medycyna, przy jednoczesnym rozszerzeniu katalogu poszczególnych dyscyplin, przez wskazanie dziedziny nauki. Natomiast wprowadzony obowiązek wykonywania w jednostce zawodu przez lekarza, wynika z konieczności prawidłowej realizacji zadań, do jakich jednostka została uprawniona. Należy

bowiem wskazać, że zgodnie z przepisami ustawy uzdrowiskowej (art. 36 ust. 3 ustawy uzdrowiskowej) potwierdzenie właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu odbywa się na podstawie udokumentowanych badań potwierdzających te właściwości oraz wykluczających negatywne oddziaływanie na organizm ludzki. Ocenę wpływu właściwości leczniczych czy to naturalnych surowców leczniczych czy klimatu, a dokładnie wykluczenie ich negatywnego oddziaływania na organizm ludzki, może dokonać wyłącznie osoba posiadająca wykształcenie lekarskie, stąd zasadnym jest przyjęcie proponowanego rozwiązania.

Rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2026 r., przy czym zastrzeżono, że obowiązek zatrudnienia w jednostce uprawnionej (czy to w formie pracowniczej, jak umowa o pracę czy też w formie niepracowniczej, jak umowa zlecenia) będzie musiał być realizowany od dnia 1 lipca 2026 r. Nie jest uzasadnione wprowadzenie dłuższej *vacatio legis*, bowiem już dziś w jednostkach uprawnionych przez ministra właściwego do spraw zdrowia do prowadzenia badań i wydawania świadectw są zatrudnione osoby posiadające wykształcenie w proponowanych dyscyplinach nauki, jak również stanowiska kierowników takich jednostek są objęte przez osoby z odpowiednim stopniem naukowym we wskazanych dyscyplinach nauki. Natomiast wprowadzono dłuższą *vacatio legis* w zakresie dotyczącym obowiązku wykonywania zawodu w jednostce uprawnionej przez lekarza, co ma umożliwić kierownikom takich jednostek podjęcie działań związanych z pozyskaniem na rynku osób z takimi kwalifikacjami. Badanie oddziaływania naturalnych surowców leczniczych i klimatu (o potwierdzonych właściwościach leczniczych) na organizm ludzi dokonywane jest wyłącznie w ramach wydawania świadectw dla przyszłych lub obecnych miejscowości uzdrowiskowych. Skala tych działań jest epizodyczna, bowiem nie notuje się w ostatnich latach znaczącego zainteresowania nadaniem statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej albo uzdrowiska, a to jedna z sytuacji, gdzie wymagane jest przedłożenie przez przyszłą gminę uzdrowiskową świadectwa potwierdzającego właściwości lecznicze naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu. Również zmiany związane z poszerzeniem kierunków leczniczych uzdrowiska są rzadkością (w tym przypadku również wymagane jest przedłożenie świadectwa), a weryfikacja przez ministra właściwego do spraw zdrowia spełniania przez gminę, na obszarze której znajduje się uzdrowisko lub obszar ochrony uzdrowiskowej, wymagań określonych w ustawie uzdrowiskowej, następuje nie rzadziej niż raz na 10 lat (wówczas sporządza się operat uzdrowiskowy, którego jednym z załączników jest świadectwo wydane przez jednostkę uprawnioną).

Projekt rozporządzenia nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt rozporządzenia nie wywiera wpływu na obszar danych osobowych. W związku z tym nie wymagało przeprowadzenia oceny skutków dla ochrony danych osobowych, o której mowa w art. 35 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Projekt rozporządzenia nie zawiera wymogów nakładanych na usługodawców podlegających notyfikacji, o której mowa w art. 15 ust. 7 i art. 39 ust. 4 dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej usług na rynku wewnętrznym (Dz. Urz. UE L 376 z 27.12.2006, str. 36).

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.

Nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanego rozporządzenia środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.